

AIDA

Chestionarul Profilului Tipologic[©] (descriere sintetică/ pentru cercetare)

Copyright CONSTANTIN Ticu

tconst@uaic.ro

(004) 0744 643 467

Descriere AIDA

Chestionarul AIDA oferă posibilitatea evaluării a patru dimensiuni ale personalității din perspectiva preferințelor personale în ceea ce privește: (a) focalizarea atenției și energiei individuale (Extraversiune – Introversiune); (b) modului preferat de achiziționare și procesare a informațiilor (Percepție – Intuiție); (c) premiselor care stau la baza deciziilor individuale (Raționalitate – Sensibilitate); (d) stilului preferat de organizare a vieții personale și activităților profesionale (Planificare – Spontaneitate).

Chestionarul AIDA este construit în acord cu tipologia personalității propusă de K. G. Jung (1971), tipologie dezvoltată în Modelul Briggs-Myers (Briggs-Myers & Briggs, 1985) și remodelată de David Keirsey în Keirsey Temperament Model (Keirsey D., Bates M., 1978).

Chestionarul AIDA permite evidențierea atât a celor patru mari preferințe/ dimensiuni ale personalității individuale cât și estimarea predominanței unuia dintre cele 16 roluri / tipuri temperamentale descrise în modelele propuse de Briggs-Myers (MBTI) sau de David Keirsey (KTS). Pentru a limita vulnerabilitățile chestionarelor tipologice propuse de autorii menționați anterior, AIDA a fost construit și validat pe populația românească sub forma unui chestionar multidimensional, fiecare dintre cele 16 tipologii fiind grupate în 8 dimensiuni bipolare rezultate prin (re)combinarea scorurilor celor 4 dimensiuni centrale.

Chestionarul AIDA este format din 40 de aserțiuni (afirmații) cu două posibile variante de răspuns (Adevărat/ Fals), incluzând și o variantă de răspuns intermediară ("?") pentru cei nehotărâți sau cei care nu se regăsesc în nici una dintre cele două variante dihotomice. Reprezentarea datelor pentru Chestionarul AIDA este realizată pentru fiecare dintre cele 4 dimensiuni bipolare principale și pentru posibilele combinații ale acestor dimensiuni.

Dimensiuni principale:

- o Extravertit - Introvertit (focalizarea **Atenției**);
- o Perceptiv - Intuitiv (procesarea **Informației**);
- o Rațional - Sensibil (ancorarea **Deciziilor**);
- o Planificat - Spontan (organizarea **Activității**).

Dimensiuni tipologice (derivate):

"Pragmatic" (ESTJ) versus "Idealist" (INFP) ; "Comandant" (ENTJ) versus "Artist" (ISFP); "Antreprenor" (ESTP) versus "Mentor" (INFJ); "Generos" (ESFJ) versus "Savant" (INTP); "Profesor" (ENFJ) versus "Tehnician" (ISTP); "Animator" (ESFP) versus "Strateg" (INTJ); "Inventator" (ENTP) versus "Protector" (ISFJ); "Revoluționar" (ENFP) versus "Inspector" (ISTJ).

Raportul AIDA oferă, dincolo de profilul psihologic, sugestii valoroase cu privire la alegerile vocaționale sau succesul în carieră, sugestii bazate pe rezultatele cercetărilor internaționale realizate din perspectiva modelelor Briggs-Myers/ Keirsey.

Concluzii relevante și valoroase pentru activitatea de consiliere vocațională/ educațională se pot formula prin integrarea informațiilor AIDA cu cele oferite de alte instrumente de evaluare a premiselor vocaționale - interese vocaționale (ARC-ASII), personalitate vocațională (APH) sau categorii profesionale agreate (CPH) - sau de evaluare a unor dimensiuni de personalitate relevante pentru consilierea individuală - stimă de sine (ASSI), implicare și persistență motivațională (IM & SPM), inteligență emoțională (INEM) etc.

Aflându-se într-o etapă de validare finală Chestionarul AIDA trebuie folosit cu precauție, rezultatele oferite în Raportul de evaluare trebuind confirmate sau coroborate cu informații obținute cu ajutorul instrumentelor menționate anterior sau din alte surse (interviu, observații, alte instrumente etc.).

FACTORII AIDA

Focalizarea ATENȚIEI

(–) **Extravertit - E:** Se concentrează asupra lumii exterioare (oameni și mediu înconjurător), căutând și bucurându-se de interacțiunile sociale. Se simte bine și energizat dacă petrece mai mult timp cu alții, preferă să "experimenteze" lumea exterioară, pentru a o înțelege mai bine și astfel tinde să îndrăgească acțiunea.

(+) **I - Introvertit:** Se concentrează mai mult asupra lumii interioare (propriile idei, emoții și sentimente), căutând liniștea sau prietenii apropiați. Se simte bine și stimulat(ă) în momentele de solitudine, se gândește mai mult la ceea ce are de făcut înainte de a acționa și preferă să înțeleagă lumea înainte de a trece la acțiune.

Procesarea INFORMAȚIEI

(–) **Perceptiv - S:** Se încrede în ceea ce primește prin simțuri (văz, auz, miros etc.) și preferă să lucreze cu ceea ce este aici și acum, fiind astfel realist(ă) și practic(ă). Reține rapid multe informații și fapte și poate să-și reamintească cu ușurință un mare număr de detalii și să lucreze ușor cu ele.

(+) **N - Intuitiv:** Se focalizează pe semnificațiile, relațiile și posibilitățile care se află în spatele percepțiilor direct, devenind astfel imaginativ(ă) și intuitiv(ă). Are talent în sesizarea relațiilor ascunse și în descoperirea unor noilor posibilități sau moduri de a face lucrurile.

Ancorarea DECIZIILOR

(–) **Rațional - T:** Folosește predominant gândirea logică (raționalitatea), încercând să ia decizii cu obiectivitate, în funcție de cauză și efect și prin analizarea și cântărirea dovezilor. Este bun(ă) la analiza și depista a ceea ce e în neregulă sau nu funcționează corect.

(+) **F - Emoțional:** Ține cont de așteptările și de sentimentele celorlalți, încercând să vadă ce este mai important pentru cei implicați, fiind influențați de valori și emoții. Se pricepe și îi place să lucreze cu oamenii, fiind înțeleghător(oare), încurajator(oare) și cu mult tact.

Organizarea ACTIVITĂȚII

(–) **Planificat - J:** Tinde să trăiască într-un mod planificat și ordonat, preferând să cântărească alternativele, să ajungă la concluzii, să ia hotărâri și apoi să le urmeze, din dorința de a-și regla și controla viața. Preferă să anticipeze și să pregătească evoluțiile viitoare, reușind astfel să-și atingă obiectivele planificate.

(+) **P - Spontan:** Agreează un mod flexibil, spontan de a trăi, păstrând mereu opțiuni deschise, amânând luarea deciziilor decisive și căutând mai degrabă să înțeleagă viața, decât să o controleze. Preferă să rămână deschis(ă) la noi experiențe sau oportunități, având încredere în abilitatea sa de a se adapta ușor la noile situații.

Pragmatic vs. Idealist

(–) **"Pragmaticul" - ESTJ:** Realist și rațional, anticipează și planifică atent acțiunile viitoare, concentrându-se predominant asupra realității exterioare. Fire pragmatică și organizată, are o înclinație naturală spre activitățile sau meseriile în care rezultatele muncii sunt imediate, vizibile și tangibile, concentrându-se mai mult realizarea sarcinii și mai puțin pe așteptările și nevoile celorlalți. Trăiește după principii ferme, este mai interesat de ceea ce ține de aici-și-acum și ia decizii rapide, bazându-se pe propria judecată, mai puțin pe opiniile celorlalți. Cei din jur îl percep ca mai puțin sensibil și se pot simți frustrați că nu le apreciază meritele și ideile.

(+) **INFP - "Idealistul":** Intuitiv și empatic, sensibil la valorile celorlalți, acționează și trăiește în mod spontan, concentrându-se asupra lumii interioare. Fiind sensibil la nevoile și sentimentele celor din jur, îi plac activitățile sau profesiile în care poate ajuta sau susține pe ceilalți sau poate contribui la îmbunătățirea stării lor de bine, Meditativ și intuitiv, se concentrează mai mult asupra vieții interioare, militează pentru cauze nobile umane sau pentru binele celor din jur. Idealist și fără prea mult simț practic. Focalizat pe ideile sau obiectivele proprii, uneori uită de ceea ce întâmplă în jur, creând impresia că este distant sau neimplicat.

Comandant vs. Artist

(–) **"Comandantul" - ENTJ:** Sociabil, rațional și organizat, crede în intuiția sa și în soluțiile pe care le alege el și pe care tinde să le impună, în mod directiv, celorlalți. Poate excela în profesiile în care poate să îi organizeze și să îi conducă pe ceilalți, preferând acțiunea rațională și concertată, libertății individuale. Încreezător și dominant, gândește prospectiv și planifică acțiunile după o analiză logică și rațională. Face planuri ambițioase și se implică pasionat în realizarea lor. Uneori superficial, îi pot scăpa detalii importante, fiind focalizat predominant pe scopul sau imaginea de ansamblu. Poate fi dur sau poate ignora ideile sau valorile celorlalți.

(+) **ISFP - "Artistul":** Interiorizat dar spontan în exprimarea artistică sau socială, este atent atât la detaliile realității cât și la valorile sau nevoile celorlalți. Preferă exprimarea artistică sau profesiile în care își poate folosi modul inedit de a percepe realitatea sau de a se raporta la oameni și nevoile lor. Discret, relaxată și caldă nu pare să aibă dorința de a se impune, fiind înțeleghător(oare) și tolerant în relațiile cu ceilalți. Cu sensibilitate artistică, motivat intern, nu se grăbește să termine ceva, pentru a-și prelungi plăcerea acțiunii. Mai puțin comunicativ și competitiv, uneori prea modest, are sentimentul neîmplinirii realizărilor proprii.

Antreprenor vs. Mentor

(–) **"Antreprenorul" - ESTP** : Extravertit și persuasiv, atent la date și detalii, dar mai puțin sensibilitățile individuale, folosește cu talent logica argumentării pentru a convinge. Realist, organizat și adaptabil la situațiile noi, are încredere în forțele proprii și în capacitatea sa de organizare. Dornic de acțiune, îi plac activitățile profesionale în care "face lucrurile să se miște", fie că este vorba de distribuție și vânzări, promovarea unor servicii, repararea sau manipularea unor utilaje. Logic și rațional este flexibil sub aspectul principiilor și sau scopurilor în viață, fiind receptiv și tolerant față de ceilalți. Fără o ancorare în principii și norme personale clare, bine definite, poate duce o viață dezordonată, fără realizări majore pe termen lung.

(+) **INFJ - "Mentorul"**: Introvertit și imaginativ, atent la oameni și nevoile lor, are convingeri clare despre maniera de a-i ajuta pe alții sau despre modul de a servi binele comun. Creator de idei sau situații noi de învățare, se bazează pe intuiție și pe empatie în relațiile interpersonale, putând excela în profesiile care presupun mentoratul, ghidarea sau consilierea celorlalți. Se conduce după un set clar de principii de viață, influențându-i pe ceilalți prin câștigarea aderenței la ideile lui/ei mai degrabă decât prin impunerea acestora. Reacționează spontan și flexibil la situațiile noi. Concentrat asupra propriilor intuiții inspirații, poate să ignore piedicile obiective sau să nu țină cont de opiniile celorlalți.

Generos vs. Savant

(–) **"Generosul" - ESFJ**: Serviabil și empatic, atent la oameni și problemele sociale, îi place să îi ajute pe ceilalți și să contribuie la bunăstarea și satisfacerea nevoilor lor. Punând preț pe armonia contactelor interumane și asumându-și responsabilitatea de a asigura sănătatea și bunăstarea celorlalți, este ideal pentru profesiile în care poate să ajute sau să se asigure că nevoile altora sunt satisfăcute. Prietenos, plin de tact și cu simț practic, îi place să ajute pentru că oamenii stau în centrul atenției sale. Interesat de oameni și problemele sociale, acordă mai puțină atenție problemelor abstracte sau subiectelor tehnice. Intervențiile sale bine intenționate pot duce la situații dezagreabile, atunci când ignoră raționalitatea în luarea deciziilor, punând prea mult preț pe nevoile așteptările celorlalți.

(+) **INTP - "Savantul"**: Rezervat și calm, detașat de ceilalți, cu limbaj și preocupări abstracte, trăiește mai mult în lumea ideilor, focalizându-se analiza, înțelegerea și explicarea lumii. Pentru el lumea există, în primul rând, pentru a fi analizată și înțeleasă, fiind interesat să găsească explicații sau soluții ingenioase la diverse probleme abstracte. Din acest motiv poate excela mai degrabă în activități de cercetare, investigație sau explorarea a ideilor abstracte, decât în activități sociale sau tehnic-aplicative. Rezervat și cu predilecție pentru lumea ideilor, devine volubil numai când se discută un subiect abstract care îl preocupă. Rupt de realitate și de oameni, le ignoră deseori preferințele și valorile și are dificultăți în a oferi apreciere sau un feedback pozitiv.

Profesor vs. Tehnician

(–) **"Profesorul" - ENFJ**: Deschis și prietenos, înțelege intuitiv și respectă valorile celorlalți, planificând și încurajându-i în mod sistematic în atingerea obiectivelor personale. Sesizând ușor ceea ce este important pentru ceilalți, suportiv și cu darul exprimării, poate fi un bun profesor sau poate excela în activități în care îi îndrumă sau îi învață pe ceilalți. Sociabil și plin de tact, crede în armonia interumană și o apără chiar cu prețul concesiilor personale. Atent la ceea ce gândesc ceilalți, și caută aprecierea lor. Uneori disponibilitate față de ceilalți îl împiedică să-și finalizeze propriile sarcini sau îl face să ia decizii pripite și afective.

(+) **ISTP - "Tehnicianul"**: Timid și tăcut se raportează la oameni și la problemele de rezolvat în mod logic, analitic, nesentimental, reacționând spontan la solicitări. Fiind interesat de "cum" și "de ce" merg lucrurile și de relațiile cauză-efect, are o abilitate înăscută de a rezolva problemele tehnice și de stăpâni sculele, echipamentele și instrumente de toate tipurile. Rezervat și retras, este convins mai degrabă de raționamente bazate pe fapte solide, fără amestecul sentimentelor. Poate fi indecis în relațiile interpersonale, fiindu-i greu să-și exprime aprecierea pozitivă la adresa celorlalți. Comod, se mulțumește cu starea de lucruri existentă, ia greu decizii și nu le respectă întocmai.

Animator vs. Strateg

(–) **"Animatorul" - ESFP**: Dependent de ceilalți, afectiv și optimist, este ușor adaptabil la oameni și situații și rezolvă problemele prin metode originale și spontane. Adaptabil la oameni și situații, cu talent în rezolvarea conflictelor, este agreat de cei din jur datorită veseliei, umorului și dorinței sale de a-i înveseli pe oameni. Afectiv și optimist, recepționează, își reamintește și procesează cantități mari de informații factive, fiind potrivit pentru activitățile de entertainment sau de intermediere, traducere sau reconvertire a ideilor, opiniilor sau mărfurilor. Nu se simte stresat de datorie, principii de comportament și scopuri în viață, ceea ce îl face uneori delăsător și aplecat spre distracții.

(+) **INTJ - "Strategul"**: Independent și distant, cu intuiții originale și îndrăznețe, planifică rațional și asigură implementarea implacabilă a scopurilor personale. Calculat și rece, mai puțin atent la sentimentele proprii sau ale celorlalți, are intuiții în care are mare încredere având și voința sau încăpățânarea de a le transpune în viață. "Eminență cenușie", bun strateg, face planuri de lucru complicate și cu versiuni de rezervă, fiind potrivit pentru profesiile care presupun imaginarea și planificarea unor soluții strategice inedite la probleme complexe. Egocentric, entuziasmat de viziunile sale îndrăznețe, nu acceptă opiniile celor din jur și îi pot scăpa unele detalii legate de relații și normele de relaționare interpersonală.

Inventator vs. Protector

(–) **"Inventatorul" - ENTP**: Sociabil, intuitiv și flexibil, caută problemele pentru plăcerea de a le rezolva, folosindu-se de logică și raționalitate pentru identificarea soluțiilor optime. Deschis, expansiv și original, îi plac provocările și problemele dificile la care să găsească soluții ingenioase. I se potrivesc activitățile non-rutinier, în care găsește noi provocări, noi probleme de analizat și rezolvat. Uneori are dificultăți în finalizarea unor proiecte, pentru că își pierde repede interesul după ce a găsit soluția sau dacă intervine munca de rutină. Reușește să se facă plăcut, încercând să fie obiectiv și non-critic în relațiile cu ceilalți. Cu o nevoie continuă de stimulare intelectuală este mai puțin perseverent și are nevoie de o viață mai organizată.

(+) **ISFJ - Protectorul**: Interiorizat, responsabil și devotat, este sensibil la nevoile și problemele celorlalți, protejându-le interesele sau implementând strategii de control. Responsabil, demn de încredere și loial, acceptă responsabilități chiar dincolo de cerințele datoriei, din nevoia lui de a asigura protejarea sau siguranța celor de care îi pasă. Simțul deosebit de loialitate și capacitatea de a sesiza problemele celorlalți poate explica tendința lui spre roluri de conducere și supraveghere. Conservator, meticulos și organizat, suportă bine munca de rutină. Problemele tehnice nu-l interesează în mod deosebit

Revoluționar vs. Inspector

(–) **"Revoluționarul" - ENFP**: Expansiv, trezește ușor simpatia celorlalți și îi plac provocările sau schimbarea atât timp cât poate să-și folosească cu succes intuiția și spontaneitatea. Intuiește și înțelege nevoile celorlalți, ajutându-i chiar dacă trebuie să încalce regulile sau cutumele. Entuziast și cu încredere

în sine, poate excela în profesiile în care are zilnic parte de obiective provocatoare în care să se implice cu imaginație și pasiune, bazându-se mai degrabă pe capacitatea de a improviza decât pe o pregătire prealabilă. Nu-i place rutina și caută mereu noutatea unei noi provocări, riscând să lase neterminate unele activități. Absența sau dispariția ineditului sau a provocării îl poate determina să abandoneze unele proiecte înainte de a le finaliza în detaliile sale.

(+) **ISTJ - "Inspectorul"**: Precaut și conservator, cu un bun autocontrol emoțional, este ordonat și atent la detalii, cu predilecție pentru organizare, verificare și acuratețe. Preferă să rezolve problemele conform normelor sau tradiției, fără prea multe derogări sau excepții. Ordonat, perseverent și conștiincios, respectă regulile și autoritatea, fiind potrivit pentru profesiile în care poate monitoriza și verifica implementarea procedurilor și respectarea legii. Cu putere de concentrare și profunzime, interiorizat, își păstrează calmul chiar și atunci când trăiește emoții negative intense. Se așteaptă ca toți să fie la fel de logici și analitici și nu înțelege sau tolerează conduitele nonconformiste sau actele de indisciplină sau nesupunere.

ÎNREGISTRARE DATE AIDA

Pentru scorare manuală & cercetare

1. Se creează o bază de date în care fiecare item al chestionarului AIDA se definește ca o variabilă numerică cu rădăcina AIDA (AIDA 1, AIDA 2, AIDA 3 AIDA 30) la care se adaugă variabile socio-demografice.
2. În baza de date, pentru toți itemii, se introduc valorile pe scale ale răspunsurilor oferite de fiecare subiect "0" dacă este bifată prima variantă de răspuns "1" dacă este aleasă cea de a doua variantă de răspuns ("2") și "2" dacă este aleasă cea de a treia variantă de răspuns
3. După introducerea în baza de date a valorilor bifate pe chestionar și salvarea bazei de date ("Nume_bazadate AIDA_0.sav") se verifică corectitudinea datelor introduse pentru identificarea eventualelor erori de înregistrare (11, în loc de 1; 22 în loc de 2 etc.) În SPSS se pot verifica prin: *Analyze - Descriptive statistics – Frequencies, Minimum si Maximum*).
4. În aceeași bază de date se introduc și valorile la celelalte probe psihologice sau alte variabile luate în calcul în designul de cercetare și se calculează scorurile pe factori la acest probe psihologice/ variabile.
5. Se trimite baza de date corect completată la adresa tconst@uaic.ro solicitând verificarea consistenței interne și calcularea scorurilor pe factori.

Pentru scorare automată & generare profil psihologic

Chestionarul AIDA poate fi aplicat și în format electronic (on-line), prin invitații e-mail trimise de pe platforma **PsihoProfile** (www.psihoprofile.ro). Detaliile succinte referitoare la utilizarea PsihoProfile se găsesc la adresa <https://goo.gl/4vXNfY> sau pe pagina web <http://www.psihoprofile.ro/Public/Viitorul>.

Dacă se dorește aplicarea chestionarului în format imprimat (creion-hârtie) și înregistrarea ulterioară în baza de date PsihoProfile (alături de chestionarele aplicate on-line), după logarea pe PsihoProfile, în secțiunea *EVALUARE - Aplică chestionare – (selectează) AIDA - Introdu răspunsuri*, pot fi introduse datele de pe chestionarele aplicate în varianta imprimată.

La finalul cercetării (după aplicarea/ înregistrarea tuturor chestionarelor), pentru a avea acces la baza de date cu toate chestionarele completate (on-line - introduse automat sau imprimat - introduse manual), se va trimite un e-mail la adresa tconst@uaic.ro pentru a solicita baza de date, precizând: *Numele si prenumele studentului/ cercetătorului* (clientului PsihoProfile, cel care a oferit spre completare chestionarul), *Denumirea chestionarului/ chestionarelor aplicate*, intervalul in care au fost culese datele si numărul aproximativ de persoane evaluate. Ca răspuns la acest e-mail se va primi o bază de date în format Excel sau SPSS cu toate chestionarele completate (itemi si scoruri pe factori).

Citare utilizare AIDA

Descriere instrument

(de introdus în secțiunea *Metodologia / Designul cercetării: Instrumente utilizate*)

Chestionarul **AIDA** (Atenție, Informații, Decizii și Activități) este construit integral și validat pe populația românească în acord cu tipologile de personalitate propuse de K. G. Jung (1971), I. Briggs-Myers (1985) și D. Keirsey (1998). Format din 40 de aserțiuni, chestionarul permite evaluarea atât a celor patru mari dimensiuni ale personalității individuale (extraversiune - introversiune; percepție - intuiție, raționalitate - sensibilitate, planificare - spontaneitate) cât și estimarea predominanței unuia dintre cele 16 roluri / tipuri temperamentale descrise în modelele propuse de Briggs-Myers (MBTI) sau de David Keirsey (KTS). Raportul AIDA oferă, dincolo de profilul psihologic, sugestii valoroase cu privire la alegerile vocaționale sau succesul în carieră.

Citare:

Constantin T. (2022), AIDA Questionnaire - a reinterpretation and operationalization of the model proposed by Briggs-Myers (MBTI) or David Keirsey (KTM) (manuscris)